

LOGISTIEK

Venlo verkoopt meeste meters

VENLO
DOOR ONZE VERSLAGGEVER

In Venlo vlogen de vierkante meters logistiek vorig jaar als warme broodjes over de toonbank. Met 441.000 vierkante meter staat Venlo met stip op één in Nederland.

Dat Venlo dé logistieke hotspot is in ons land, is gevoelig bekend. Cijfers uit de nieuwste editie *Nederland Compleet* van vastgoedadviseur Cushman&Wakefield illustreren dat nogmaals. In Venlo zijn vorig jaar 441.000 vierkante meter aan logistieke bedrijvigheid in gebruik genomen. Lelystad en Tilburg volgen op ruime afstand met respectievelijk 170.000 en 151.000 vierkante meter op plek twee en drie. Als gevolg van het economisch herstel en aansluitend de economische expansie, is de ingebruikname van bedrijfsruimte in Nederland vorig jaar naar recordhoogte gestegen: 4,5 miljoen vierkante meter. Nog steeds vestigen zich veel logistieke dienstverleners in ons land, om vanuit hun distributiecentra een groot deel van de Europese markt te bedienen. Omdat de afzetgebieden steeds groter worden, neemt ook de behoefte aan grootschalige distribueruimten toe. Ze worden vooral gevestigd op plekken die multimodaal bereikbaar zijn: via weg, spoor, water en lucht. In Amsterdam is vorig jaar het meeste industriële vastgoed in gebruik genomen: 63.000 vierkante meter. Den Bosch (52.000) volgt op plek twee, voor Rotterdam en Breda (beide 50.000).

Flink meer loon Britse piloten van Ryanair

LONDEN
ANP

De Britse piloten van Ryanair hebben ingestemd met loonsverhogingen tot wel 20 procent. Dat is via geheime stemmingen gebeurd. Vliegeniers van de prijsvechter kunnen op de loonstrook van deze maand al een hoger bedrag tegemoetzien. Elders is Ryanair er nog niet uit. De Ierse budgetluchtvaartmaatschappij is nog met meerdere vakbonden in onderhandeling.

De hele situatie is een unicum bij Ryanair. De budgetmaatschappij kreeg vorige maand te maken met de eerste pilotenstaking in zijn 32-jarige bestaan. In Duitsland legden piloten enkele uren het werk neer nadat onderhandelingen tussen het bedrijf en hun vakbond over collectieve arbeidsvoorwaarden op niets waren uitgelopen. Kort daarvoor had Ryanair voor het eerst de deur opengezet voor vakbonden. Eerder maakte het bedrijf alleen individuele afspraken met piloten, die daarvoor volgens de bonden veel slechter af zijn dan hun collega's elders.

Virtual reality (VR) krijgt steeds meer toepassingen. De Sittardse start-up HumanXR heeft een virtueel platform ontwikkeld speciaal voor ouderen in een zorginstelling. Van een reisje in een luchtballon tot een bezoek aan het Louvre, alles is mogelijk.

VR-bril op, even naar het Louvre

SITTARD/GELEEN
DOOR STEFAN DÖLCKEN

Het leven van zorgbehoevende mensen iets mooier maken. Dat is in een notendop de missie van HumanXR. Wie de promotievideo met praktijkervaringen bekijkt, ziet direct wat het piepjonge Sittardse bedrijf bedoelt. Zo is er de bejaarde vrouw die emotioneel wordt tijdens een gesimuleerd bezoek aan het Louvre. „Vindt u het mooi?“, vraagt iemand. „Vindt u het mooi?“, vraagt iemand. Ze knikt bevestigend en wil ook nog heel graag de Mona Lisa zien. Of neem de man, gekluisterd aan een rolstoel, die wordt 'getransporteerd' naar de bergen, waar hij vroeger zo graag kwam. „Heel rustgevend“, zegt hij, zichtbaar genietend. „Die man vergeet heel even dat hij in een rolstoel zit“, zegt Niels Wetzels, commercieel directeur van HumanXR. „De wereld van ouderen in een zorginstelling kan heel klein zijn. Met onze virtuele techniek maken we haar een stuk groter.“ Het gaat nadrukkelijk om verrijking, niet om behandeling, zegt Wetzels. „Onze VR-ervaringen zijn niet bedoeld als therapie of medische behandeling. Ze zijn ontworpen om het welzijn van mensen te ondersteunen.“ Dat gebeurt door de gebruikers nieuwe indrukken op te laten doen én door ze – als dat mogelijk is – meer te laten bewegen. Omwille van de veiligheid gebeurt dat overigens steeds zittend, maar ook op die manier is dat heel goed mogelijk. Zo

kan iemand die een virtueel tochtje in een heteluchtballon maakt, rekenen en strekken door over de rand van het mandje te kijken.

Worden de ouderen niet 'wagend' tijdens het turen door de VR-bril? Valt mee, zegt Wetzels. „We gebruiken de brillen van Oculus Rift. De gewenningstijd is heel kort en omdat ze zittend worden gebruikt, is de kans op duizeligheid ook miniem. De testen hebben laten zien dat ouderen er juist heel enthousiast over zijn.“ Dat zorginstellingen brood zien in de diensten van HumanXR blijkt uit het feit dat de start-up, anderhalf jaar geleden opgericht door ex-DSM'er Han Dols en softwarespecialist Marco Ghislanzoni, al contracten heeft gesloten met vijf grote zorginstellingen. In Limburg gaat het bedrijf de VR-technologie binnenkort verzorgen bij Vivantes, Proteion, Sevagram en Land van Horne, zegt Wetzels. In Noord-Brabant is er volgens hem een overeenkomst met verpleeghuis Groenhuis uit Roosendaal.

Fietstocht

De filosofie van HumanXR is dat de producten samen met de beoogde klanten worden ontwikkeld. Zo is zorginstelling Vivantes vanaf het begin betrokken geweest bij het VR-project. Ton Brandsma, adviseur zorgvernieuwing, heeft er hoge verwachtingen van. „We zien het als een prima mogelijkheid om het welzijn van onze bewoners te verbeteren én om ze meer te laten bewegen. De testfase met een tiental bewoners is erg positief verlopen. Men-

„We zien het als een prima mogelijkheid om het welzijn van onze bewoners te verbeteren én om ze meer te laten bewegen.“

Ton Brandsma, Vivantes

sen zijn in het begin wat huiverig, maar het went erg snel.“

Brandsma benadrukt dat de nieuwe VR-technologie niet is bedoeld om de menselijke zorg te vervangen door een technisch hulpmiddel. „Het is heel nadrukkelijk een aanvulling, een extra handvat om zorg te bieden. Het inzetten van VR betekent absoluut niet dat we nu stoppen met het maken van een ommeetje met onze bewoners op een mooie dag.“

Tien verschillende scenario's biedt HumanXR inmiddels aan en dat worden er steeds meer. Zo ontwikkelt het bedrijf een virtuele fietstocht, waarbij de gebruiker niet alleen kan genieten van prachtige landschappen, maar via bijgeleverde pedalen ook een stukje kan meetrappen. Ook zijn de Sittardenaren bezig met speciale VR-ervaringen voor mensen met dementie. Bij het bedenken van de toepassingen maakt HumanXR weer gebruik van de expertise van geriater, fysiotherapeuten, verplegers, psychiaters en dagbestedingscoaches. Ook Vivantes en Zuyd Hogeschool leveren input.

INNOVATIE
VIRTUAL REALITY

PENSIOEN

Politici ontkomen aan versobering van ABP-regeling

DEN HAAG
DOOR PEET VOGELS

De afschaffing van de zogeheten ANW-compensatieregeling bij pensioenfonds ABP geldt alleen voor ambtenaren. Politici houden gewoon recht op de regeling, tot woede van onder andere het defensiepersoneel.

Het blijft beroering veroorzaken, de afschaffing van de compensatieregeling die nabestaanden compenseert voor inkomensverlies als een deelnemer overlijdt voor de pensioendatum. Er is geen alternatieve verzekering voorhanden voor de regeling, die bovendien op het allerlaatste moment bekendgemaakt werd. Alleen voor politiepersoneel is er een nieuwe collectieve verzekering afgesproken. Nu blijkt dat politici de dans ontspringen. Voorlopig althans, zegt CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt. „Voor de afschaffing van de regeling voor politici moet de wet worden aangepast. En dat duurt een jaar“, aldus Omtzigt. „Dit speelde in het verleden ook, toen het ABP de pensioenen niet indexeerde. Toen duurde het ook ruim een jaar voor de pensioenen van de politici werden aangepast.“ Omtzigt snapt de boosheid bij de

ambtenaren en zegt er persoonlijk op toe te zien dat de afschaffing van de regeling zo snel mogelijk ook voor politici geldt. „Politici moeten geen uitzondering zijn op de regel.“ Omtzigt heeft veel kritiek op de manier waarop het ABP de afschaffing van de ANW-compensatie heeft doorgedrukt. „Mensen kregen in december een brief dat de regeling in januari werd beëindigd. Dat is nu februari geworden. Maar mensen hebben dan een maand de tijd om te beslissen of ze zich moeten bijverzekeren. En wat te denken van de mensen die nu al ziek zijn, maar nog niet ernstig genoeg om voor de oude regeling in aanmerking te komen? Kunnen die zich wel elders verzekeren?“

Omtzigt pleit voor een ruime overgangsregeling, zodat mensen langer de tijd hebben om te beslissen wat goed voor hen is. Ook moet het pensioenfonds meer werk maken van betaalbare alternatieven, zegt hij.

Omtzigt heeft veel kritiek op de manier waarop het ABP de afschaffing van de ANW-compensatie heeft doorgedrukt.

OMKOPING

Brussel wil onderzoek naar lobby Roundup

STRAATSBURG
DOOR FRANS BOOGAARD

Het Europese Parlement gaat de rest van dit jaar grondig onderzoeken welke methoden het Amerikaanse mammoetbedrijf Monsanto heeft gebruikt om een nieuwe vergunning te krijgen voor zijn omstreden landbouwgif Roundup.

Fractieleden van het Europese Parlement besloten gisteren een speciale onderzoekscommissie van dertig mensen te installeren die negen maanden de tijd krijgt voor onderzoek. Het formele besluit valt in de volgende zitting in februari. Uit documenten in een Amerikaanse strafzaak bleek dat Monsanto wetenschappers 'kocht' om de gevaren van glyfosaat te minimaliseren. Ook heeft het geprobeerd de adviezen van Europese agent-schappen als Efsa (voedselveiligheid) en Echa (chemische stoffen) te beïnvloeden. „Daarvoor moet de onderste steen boven komen“, aldus de Vlaamse sociaaldemocrate Kathleen Van Brempt. „De bescherming van de publieke gezondheid en ons milieu moet boven alles gaan. Zij vereist een totale

onafhankelijkheid van de agent-schappen“, stellen ook de Groene fractieleiders Ska Keller en Philippe Lamberts. De twee Europese agentschappen adviseerden positief, terwijl glyfosaat volgens de Wereldgezondheidsraad 'mogelijk kankerverwekkend' is.

De stof zit in Roundup, de veelgebruikte onkruidverdelger. Het bestrijdingsmiddel is volgens de agrarische sector nodig om de voedselvoorziening veilig te stellen. Vaststaat dat het via de bodem en het oppervlaktewater in tal van voedingsmiddelen terecht komt, onder meer via granen en zuivel. En dus ook in het menselijk lichaam. Uit een wetenschappelijk onderzoek van Wageningen Universiteit bleek vorig najaar al dat in bijna de helft van alle landbouwgrond in Europa hoge gehalten van het omstreden middel zit. De 28 EU-lidstaten stemden eind november vorig jaar totaal onverschillig met een nieuwe vergunning van vijf jaar, die daarna zelfs nog kan worden verlengd. Dat kwam doordat een paar grote landen plotseling hun standpunt wijzigden. Het parlement was in ruime meerderheid voor een eenmalige verlening van vijf jaar.

VR in de zorg

Virtual reality (VR) vindt steeds vaker zijn weg naar de zorg. Zo werkt Stichting Gehandicaptenzorg Limburg (SGL) met Exergaming, dat fitness met virtual reality combineert. Clienten met hersenletsel kunnen bewegen op een loopband of hometrainer. Daarbij maken ze een virtuele fietstocht. Ook bij het opleiden van artsen komt soms VR kijken. Zo wordt geëxperimenteerd met het opleiden van chirurgen door middel van virtuele hulpmiddelen. Psychologen zetten de techniek in bij het bestrijden van posttraumatische stress, bijvoorbeeld door veteranen met psychische klachten bloot te stellen aan oorlogsscenario's om op die manier de verwerking te bevorderen.

„Een bewoonster van een zorginstelling probeert de VR-bril van HumanXR uit.“

FOTO'S APA FOTO/VIVANTES/HUMANXR

„Medio maart hopen wij daarmee aan de slag te gaan“, zegt Ton Brandsma van Vivantes. „We zijn erg benieuwd naar de resultaten. We begeven ons een beetje op onbekend terrein, maar het is goed dat we in samenwerking met HumanXR en Zuyd Hogeschool bekijken of VR een positieve bijdrage kan leveren aan het verbeteren van het welzijn van mensen met dementie.“

Meer klanten

Tijdens de grote gezondheidsbeurs ICT&Health Conference op 26 januari in Utrecht demonstreert HumanXR zijn vinding. Dat moet nog meer klanten opleveren. Wetzels: „Veel mensen denken dat VR iets voor jongeren is, om spelletjes mee te spelen. Terwijl er zo veel andere toepassingen zijn die het leven van kwetsbare mensen echt verrijken. Het is mooi dat we dat op de beurs kunnen laten zien.“

„Veel mensen denken dat VR iets voor jongeren is, om spelletjes mee te spelen. Terwijl er zo veel andere toepassingen zijn die het leven van kwetsbare mensen echt verrijken.“

Niels Wetzels, HumanXR